

της επιστήμης και της κοινωνίας

■ Επιμέλεια:
Γιάννης Σχίζας

Ψυχική υγεία στην Ευρώπη

Οι εργαζόμενοι σε όλη την Ευρώπη βρίσκονται υπό συνεχή πίεση, εγκλωβισμένοι ανάμεσα σε γεωπολιτικές κρίσεις που αυξάνουν το κόστος διαβίωσης και την αυτοματοποίηση που απειλεί να καταστρέψει θέσεις εργασίας. Η επίσκεψη σε ειδικό φαίνεται να είναι μία από τις πιο συνηθισμένες συστάσεις για άτομα που βρίσκονται στα πρόθυρα του «επαγγελματικού εξουθενωτικού συνδρόμου». Μια έκθεση του Eurofound –του οργανισμού της ΕΕ που επικεντρώνεται στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας– παρουσίασε τα επίπεδα άγχους στον χώρο εργασίας και το κόστος της θεραπείας σε όλη την Ευρώπη. Τα ευρήματα, ωστόσο, είναι απογοητευτικά, σύμφωνα με το *euronews*.

Το μέσο κόστος μερικών ιδιωτικών συνεδριών, που συνήθως διαρκούν μεταξύ 45 και 60 λεπτών, μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να εξαντλήσει ολόκληρο τον μηνιαίο κατώτατο μισθό.

Ξεκινώντας με τα καλά νέα, η Γαλλία και η Ισπανία αναδεικνύονται ως δύο από τις πιο προσιτές χώρες. Στη Γαλλία, όχι μόνο το κόστος μιας ιδιωτικής συνεδρίας είναι σχετικά χαμηλό –συνήθως μεταξύ 50 και 80 ευρώ– αλλά το δημόσιο σύστημα υγείας καλύπτει έως και το 60% του κόστους, με ανώτατο όριο τα 50 ευρώ. Το υπόλοιπο καλύπτεται συνήθως από ιδιωτική ασφάλιση, για όσους διαθέτουν. Στην Ισπανία, οι τιμές μπορεί να είναι ακόμη χαμηλότερες, με μια ιδιωτική συνεδρία να κοστίζει έως και 70 ευρώ. Η ιδιωτική ασφάλιση –που καλύπτει περίπου έναν στους τέσσερις Ισπανούς– συνήθως επιστρέφει τα έξοδα για 15 έως 20 συνεδρίες. Η Γερμανία παρουσιάζει μια διαφορετική εικόνα. Σύμφωνα με το Eurofound, η ιδιωτική ασφάλιση δεν καλύπτει τις συνεδρίες ψυχοθεραπείας. Μια μεμονωμένη συνεδρία μπορεί να κοστίζει στους ασθενείς 100 έως 150 ευρώ, ενώ 10 συνεδρίες μπορούν να καταβροχθίσουν από τα δύο τρίτα έως και ολόκληρο τον μισθό ενός εργαζομένου με τον κατώτατο μισθό.

Η Ρουμανία φαίνεται να αποτελεί την ακραία περίπτωση. Το κόστος 10 ιδιωτικών συνεδριών μπορεί να ισούται ή ακόμη και να φτάσει το δύομισι φορές τον μηνιαίο κατώτατο μισθό. Η έκθεση σημειώνει ότι οι ιδιωτικές συνεδρίες δεν καλύπτονται από ιδιωτική ασφάλιση. Η Ελλάδα παρουσιάζει παρόμοια εικόνα. Δέκα συνεδρίες μπορούν να φτάσουν έως και το 170% του μηνιαίου κατώτατου μισθού. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες καλύπτουν

τη θεραπεία.

Η Δανία κατατάσσεται μεταξύ των πιο ακριβών, με κόστος που φτάνει το 175%. Ωστόσο, περίπου το 40% του κόστους επιστρέφεται από το κράτος, ενώ ένα επιπλέον ποσοστό καλύπτεται συχνά από συμπληρωματική ασφάλιση, η οποία καλύπτει σχεδόν τρία εκατομμύρια άτομα.

Συνολικά, η Ιρλανδία μπορεί να είναι μία από τις ευρωπαϊκές χώρες όπου η θεραπεία είναι πιο προσιτή. Όχι μόνο το κόστος των συνεδριών είναι λογικό –μεταξύ 60 και 90 ευρώ– αλλά όταν το συγκρίνεις με τους τοπικούς μισθούς, 10 ιδιωτικές συνεδρίες ανέρχονται σε περίπου 32% έως 48% του μηνιαίου κατώτατου μισθού, με μέρος του λογαριασμού να καλύπτεται συχνά από την ασφάλιση υγείας.

Οι αρνητικές συνθήκες εργασίας, όπως η εργασιακή ανασφάλεια, η παρενόχληση, οι αντικρουόμενες απαιτήσεις και ο υπερβολικός φόρτος εργασίας, μπορούν όλες να επιβαρύνουν την ψυχική υγεία.

Ορισμένοι τομείς πλήττονται περισσότερο από άλλους, ειδικά εκείνοι που περιλαμβάνουν άμεση επαφή με πελάτες.

Σύμφωνα με το Eurofound, τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων που αναφέρουν ότι αισθάνονται συχνά ή πάντα συναισθηματικά εξαντλημένοι παρατηρήθηκαν μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της υγείας και των κοινωνικών λειτουργιών, με ποσοστό 24,5%. Ένα από τα στοιχεία που συμβάλλουν περισσότερο στο άγχος των εργαζομένων στον τομέα της υγείας είναι η απόκρυψη των συναισθημάτων τους «συνήθως ή πάντα», σύμφωνα με την έρευνα του οργανισμού. Οι υπηρεσίες διαμονής και εστίασης αποτελούν τη δεύτερη κατηγορία επαγγελματιών με τη μεγαλύτερη ψυχική εξάντληση, με σχεδόν το 23% των ερωτηθέντων να επηρεάζεται. Εδώ, το γρήγορο περιβάλλον εργασίας αποτελεί την κύρια πηγή άγχους, με τους εργαζομένους να αγωνίζονται να ανταποκριθούν στους γρήγορους ρυθμούς και τις αυστηρές προθεσμίες.

Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται στην τρίτη θέση, με περίπου το 20% να αισθάνεται ψυχικά εξαντλημένο. Παρόμοια με τους εργαζομένους στον τομέα της υγείας, πολλοί αισθάνονται υποχρεωμένοι να κρύβουν τα συναισθήματά τους.

Ταυτόχρονα, τα χαμηλότερα ποσοστά ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο εξάντλησης παρατηρήθηκαν μεταξύ των επαγγελματιών του τομέα της πληροφορικής (13,1%) και της δημόσιας διοίκησης (14,1%).

Με καθυστέρηση το ΠΔ για την Προστατευόμενη Περιοχή της Γυάρου

Ως προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή αναγνωρίζεται μόνιμα το περιβάλλον της Γυάρου με το πολυαναμενόμενο Προεδρικό Διάταγμα που υπεγράφη στις 16 Απριλίου, μια κίνηση που χαιρετίζει το WWF Ελλάς έπειτα από 8 χρόνια καθυστέρησης με μέτρα προσωρινού χαρακτήρα.

Το νησί, περισσότερο γνωστό ως τόπος εξορίας στη διάρκεια της Χούντας, είναι ενταγμένη από το 2011 στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000, και το 2019 έγινε η πρώτη προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή στις Κυκλάδες.

Μέχρι σήμερα, όμως, το καθεστώς προστασίας ανανεωνόταν προσωρινά με υπουργικές αποφάσεις, η τελευταία από τις οποίες έληξε τον περασμένο Ιούλιο.

Με το Προεδρικό Διάταγμα: Οριοθετείται η Προστατευόμενη Περιοχή Γυάρου. Οριστικοποιείται

η απαγόρευση κάθε αλιευτικής δραστηριότητας σε ακτίνα 3 ναυτικών μιλίων γύρω από το νησί με στόχο την ανάκαμψη των ιχθυοαποθεμάτων. Προσδιορίζονται οι επιμέρους Ζώνες Προστασίας και οι επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την οικολογική ευαισθησία κάθε περιοχής. Οι παραλίες και οι σπηλιές του νησιού φιλοξενούν το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*), ενώ στις απόκρημνες ακτές της βρίσκεται η δεύτερη μεγαλύτερη αποικία του πτηνού μύχου (*Puffinus yelkouan*) στον κόσμο.

Κάτω δε από την επιφάνεια της θάλασσας έχουν καταγραφεί οικότοποι προτεραιότητας, όπως λιβάδια ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) και κοραλλιογενείς ύφαλοι σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση.

Ρεκόρ για τις δασικές πυρκαγιές στην Ευρώπη – Στο «κόκκινο» και η Ελλάδα

Το 2025 αναδείχθηκε ως μια από τις πιο καταστροφικές χρονιές στην ιστορία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη έκταση καμένης γης που έχει καταμετρηθεί ποτέ από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών για τις Πυρκαγιές (EFFIS). Σύμφωνα με την προκαταρκτική έκθεση του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνολικά **2.242.195 εκτάρια κάρκιν** σε 46 χώρες, με τις χώρες της Ε.Ε. να χάνουν πάνω από 1 εκατομμύριο εκτάρια.

Η Μεσόγειος βρέθηκε για ακόμη μια φορά στη δίνη της κλιματικής κρίσης, καθώς οι διαδοχικοί καύσωνες του καλοκαιριού πυροδότησαν τεράστιες πυρκαγιές. Ιδιαίτερα οι πρώτες τρεις εβδομάδες του Αυγούστου ήταν εφιαλτικές για την Ιβηρική Χερσόνησο, όπου 22 ταυτόχρονες μεγάλες πυρκαγιές ευθύνονται για το 43% της συνολικής καμένης έκτασης της Ε.Ε. για το έτος. Για την Ελλάδα, η αντιπυρική περίοδος του 2025 ήταν ιδιαίτερα επιβαρυνμένη, με τα στοιχεία να δείχνουν αυξητική τάση σε σύγκριση με τους μέσους όρους των προηγούμενων ετών.

Καμένες Εκτάσεις: Συνολικά χαρτογραφήθηκαν 48.998 εκτάρια καμένης γης, αποτέλεσμα 235 πυρκαγιών που καταγράφηκαν από το σύστημα.

Το Μεγάλο Πλήγμα στη Χίο: Η σοβαρότερη πυρκαγιά της χρονιάς σημειώθηκε στο νησί της Χίου, όπου η πύρινη λαίλαπα κατέκαψε σχεδόν 8.000 εκτάρια. Συνολικά, καταγράφηκαν 18 πυρκαγιές, που η καθεμία ξεπέρασε

τα 500 εκτάρια σε έκταση.

Προστατευόμενες Περιοχές: Σημαντική ήταν η ζημία στο δίκτυο Natura 2000, καθώς το 25% των συνολικών καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα (12.099 εκτάρια) αφορούσε προστατευόμενα οικοσυστήματα.

Είδος Γης: Οι πυρκαγιές έπληξαν κυρίως αγροτικές εκτάσεις (29,27%), φυσικές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση (25,94%) και εκτάσεις με σκληρόφυλλη βλάστηση (24,31%).

Χρονική Διάρκεια: Η κύρια δραστηριότητα εκδηλώθηκε από τον Ιούνιο έως τον Αύγουστο, αν και μικρότερης έντασης πυρκαγιές συνέχισαν να εμφανίζονται μέχρι τον Οκτώβριο.

Η έκθεση κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις προστατευόμενες περιοχές σε ολόκληρη την Ε.Ε. Το 2025 κάρκιν συνολικά 424.023 εκτάρια εντός περιοχών Natura 2000, μέγεθος που αποτελεί ιστορικό υψηλό. Η Ισπανία, η Ρουμανία και η Πορτογαλία υπέστησαν τις μεγαλύτερες απώλειες σε αυτές τις οικολογικά ευαίσθητες ζώνες. Το 2025 επιβεβαίωσε τις ανησυχιακές τάσεις των τελευταίων ετών: νωρίτερη έναρξη της περιόδου πυρκαγιών (ήδη από τον Μάρτιο σημειώθηκαν μεγάλες καταστροφές), πιο συχνό και έντονο καύσωνες, και εμφάνιση μεγάλων πυρκαγιών σε βορειότερα γεωγραφικά πλάτη, όπως στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Ουκρανία παρέμεινε η πλέον πληγείσα χώρα συνολικά, με πάνω από 650.000 εκτάρια να έχουν καεί, κυρίως κοντά στις γραμμές των εχθροπραξιών στο ανατολικό τμήμα της χώρας.